

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SIHTASUTUS
Kutsekoda

NOORSOO- TÖÖTAJA KUTSE- STANDARD

Väljaandja: Eesti Noorsootöö Keskus
www.entk.ee

Tallinn, 2018

NOORSOOTÖÖTAJA KUTSESTANDARD

Noorsootöötaja, tase 4

Noorsootöötaja, tase 6

Noorsootöötaja, tase 7

Laagrikasvataja, tase 4 osakutse

Laagrikasvataja-juhataja, tase 6 osakutse

Laagri juhataja, tase 7 osakutse

KUTSESTANDARD

Noorsootõtaja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorsootõtaja, tase 4	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Laagriksvatataja, tase 4	4

A-OSA

KUTSEKIRJELDUS

A.1. Töö kirjeldus

Noorsootõtaja lähtub oma töös noorsootöö korraldamise põhimõtetest ning rakendab erinevaid tegevusi ja meetodeid sõltuvalt noorsootöö valdkonna eripärast, eesmärgist, sihtgrupist, noorsootöö tegemise kohast ja situatsioonist. Noorsootõtaja on teadlik noorte elu tegelikkusest ja kohalikest oludest, oskab hinnata noore olukorda ja vajadusi, valida ja rakendada sobivaid meetodeid ning analüüsida tehtud töö mõjusust.

4. taseme noorsootõtaja tegeleb individuaalselt noore ja noortegruppidega. Ta teeb koostööd noorte, nende vanemate, teiste sidusrühmade ning valdkondade spetsialistidega; loob noorega usaldusliku suhte ning hoiab seda; loob noortele tingimused nende ettevõtlikkuse ja vastutuse arenguks; viib ellu noorsootöö tegevusi ja vahendab noortefot. Noorsootõtaja juhendab noorte mitteformaalse õppimise protsessi, luues tingimusi noorte isiksuse mitmekülgeks arenguks ja toetades noorte sotsialiseerumist. Noorsootõtaja, tase 4 töötab nii iseseisvalt kui ka meeskonna liikmena, arendustegevuses ja võrgustikutöös osaleb kõrgema taseme noorsootõtaja juhendamisel.

Noorsootöö kutsealal on ka noorsootõtaja, tase 6 ja noorsootõtaja, tase 7 kutsed.

6. taseme noorsootõtaja tegeleb noorsootöö korraldamise ning noorsootöö organisatsioonide ja/või asutuste juhtimisega.

7. taseme noorsootõtaja arendab noortevaldkonda kohalikul ja riiklikul tasandil, juhivad noorsootöö asutusi, organisatsioone ja erialavõrgustikke ning juhendab teiste noorsootõtajate tööd.

A.2. Tööosad

A.2.1 Noorsootöö korraldamine

- Noorte huvide ja arenguvajaduste kaardistamine.
- Mitteformaalset õpet toetavate tegevuste kavandamine.
- Noorte mitteformaalse õppe toetamine.

4. Mitteformaalses õppes kogetu ja saavutatu mõtestamine koos noortega.
5. Mitmekesiste noorsootöö keskkondade ja meetodite kasutamine ning arendamine.
6. Noorte kaasamine.
7. Kodanikuhariduse toetamine.
8. Noorte ettevõtlikkuse toetamine.
9. Tervislike ja keskkonnasäästlike eluviiside kujunemise toetamine.
10. Õiguskuuleka käitumise kujundamine.
11. Kultuuridevaheliste pädevuste arendamine.
12. Info jagamine noortele.
13. Noorte digitaalse kirjaoskuse arengu toetamine.
14. Noorte esmane nõustamine.

A.2.2 Suhtlemine avalikkusega ja koostöö

1. Suhtlemine avalikkusega.
2. Koostöö noorsootöö valdkonnas.
3. Koostöö sidusrühmadega väljaspool noorsootöö valdkonda.

A.2.3 Turvalise keskkonna tagamine

1. Turvalise keskkonna tagamine.
2. Riskide maandamine.
3. Ohutusnõuete järgimine.

A.2.4 Professionaalne enesearendamine

1. Õppimine ja enesearendamine.
2. Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine.

Noorsootöötaja, tase 4 kutse sisaldab osakutset laagrikasvataja, tase 4, mis moodustub tööosadest A.2.1 ja A.2.3.

A.3. Töö keskkond ja eripära

4. taseme noorsootöötaja tööaeg on kokkuleppeline, sõltudes noorsootöö eripärasest ja asutuse või organisatsiooni töökorraldusest; töö võib toimuda õhtustel aegadel ja nädalavahetustel. Tema töö nõuab paindlikkust, kiiret kohanemist, esineb töötamist nii sise- kui välitingimustes.

4. taseme noorsootöötaja töötab kohaliku omavalitsuse asutuses, era- või kolmanda sektori institutsioonis, üldhariduskoolis, huvikoolis, noortekeskuses, noorteühingus, noortelaagris, kirikus, raamatukogus, kultuuri- ja spordiasutuses jms.

A.4. Töövahendid

Noorsootöötaja peamised töövahendid on kontoritarbed ja -tehnik ning vahendid (sh digitehnoloogilised vahendid) vastavalt töö eripärale.

A.5. Tööks vajalikud isikuomadused

Noorsootöötajale on olulised võimed ja iseloomuomadused, mis toetavad koostööd, inimese arengut ja loovust.

A.6. Kutsealane ettevalmistus

4. taseme noorsootöötajal töö käigus omandatud kutseoskused.

A.7. Enamlevinud ametinimetused

Noorsootöötaja, ringijuht, huvijuht, laagrikasvataja, huvihariduse spetsialist jm.

A.8. Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Regulatsioonid noorsootöötajana töötamiseks on toodud noorsootöö seaduses ja lastekaitse seaduses.

B-OSA

KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1. Kutse struktuur

Noorsootõtaja, tase 4 kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

Laagriksvatataja, tase 4 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.3 ja B.2.5 tõendamine.

B.2. Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1. Noorsootöö korraldamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. uurib noorte huve ja arenguvajadusi nendega suhtluses ning tagasisidet kogudes; arvestab saadud infot igapäevase töö kavandamisel ja annab noortele tagasisidet;
2. kavandab mitteformaalset õpet (vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid) vastavalt õpieesmärkidele ja tegevuskavale, arvestades noorte huve ja vajadusi ning soodustades koostöös õppimist;
3. viib läbi mitteformaalse õppe tegevusi vastavalt õpieesmärkidele ja tegevuskavale;
4. aitab mitteformaalse õppe raames noortel mõtestada nende õpieesmärkide täitmist, kasutades sobivat meetodit; tunnustab saavutusi;
5. kaasab noori noorsootöö keskkondadesse, rakendades mitmekesiseid meetodeid;
6. kaasab noori tegevuste planeerimisse ja elluviimisse, arvestades noorte, sh erivajadusega noorte huve ja vajadusi ning kohandades tingimused nende vajadustele vastavaks, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale; vajadusel küsib nõu ja/või teeb koostööd teiste spetsialistidega;
7. toetab haritud kodanikuks kujunemist; motiveerib noori ühiskonnaelus osalema, tutvustab noortele erinevaid osalusvõimalusi;
8. tutvustab noortele ettevõtlikkuse ja omaalgatuse põhimõtteid ja võimalusi, arvestades noorte huvisid ja motiveerides neid; toetab noorte ettevõtlikkust ja omaalgatust, pakkudes noortele noorsootöö tegevuste eestvedamise võimalusi ning toetades/juhendades neid selles;
9. tutvustab keskkonnasäästlike ja tervislike eluviiside põhimõtteid ja võimalusi, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale; toetab erinevate tegevustega noorte tervislike ja keskkonnasäästlike eluviiside kujunemist; märkab tervist mõjutavat (riski)käitumist ja reageerib sellele asjakohaselt, kaasates vajaduse korral spetsialiste;
10. toetab õiguskultuuri hoiakute kujunemist, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale; märkab riskikäitumist ja reageerib sellele asjakohaselt, kaasates vajaduse korral spetsialiste;
11. tutvustab noortele kultuuridevahelise suhtlemise põhimõtteid; toetab noortes kultuuridevaheliste pädevuste arengut, pakkudes võimalusi osaleda kultuuridevahelistes/rahvusvahelistes tegevustes;
12. jagab noortele usaldusväärset infot lähtuvalt noorte vajadustest ja huvidest, suunates huvitatud noori täiendava info või vastavat infot haldava spetsialisti juurde;
13. toetab noorte digikirjaoskuse arengut, kasutades digitehnoloogiat ja digitaalseid vahendeid; teavitab ohtudest internetis;
14. tegeleb noorte esmase nõustamisega, järgides konfidentsiaalsuse nõudeid; vajadusel suunab noore erialaspetsialisti juurde.

B.2.2 Suhtlemine avalikkusega ja koostöö

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. tutvustab noorsootöö võimalusi, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest ning kasutades mh ajakohaseid digikeskkondi ja -vahendeid;
2. teadvustab noorsootöö valdkonna osapooli ja teeb nendega koostööd vastavalt oma tegevuse eesmärkidele;
3. teadvustab noorsootöö valdkonna sidusrühmi ja teeb nendega koostööd vastavalt oma tegevuse eesmärkidele, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest.

B.2.3 Turvalise keskkonna tagamine**EKR tase 4****Tegevusnäitajad:**

1. tagab turvalise füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest; loob noortele tingimused usalduslike suhete tekkeks ja arenemiseks;
2. tegutseb vastavalt riskianalüüsi tegevuskavale;
3. korraldab oma töö noortega turvalises keskkonnas, järgides õigusaktidega kehtestatud ohutusnõudeid; ohuolukordades reageerib asjakohaselt; tutvustab noortele ohutusnõudeid ja jälgib nende läitmist.

B.2.4 Professionaalne enesearendamine**EKR tase 6****Tegevusnäitajad:**

1. analüüsib ennast ja oma tööd, kasutades erinevaid meetodeid; annab ja võtab vastu tagasisidet; seab enesearendamisele eesmärgid ja arendab ennast sihipäraselt vastavalt eri- või kutsealastele nõuetele, otsib ja kasutab õppimisvõimalusi; omandab uusi töövõtteid ja meetodeid; rakendab omandatud teadmised ja oskused asjakohaselt;
2. jälgib, hindab ja väärtustab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset tervist, tegutseb nende tasakaalus hoidmise nimel, optimeerides iseenda aja- ning energiakulu; otsib probleemide tekkimisel vajadusel abi.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID**B.2.5 Noorsootöötaja, tase 4 kutset läbiv kompetents****EKR tase 4****Tegevusnäitajad:**

1. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B1 ning ühte võõrkeelt tasemel A1 (vt lisa 2 Keelte oskustasemetel kirjeldused);
2. kasutab oma töös arvutit vastavalt arvuti kasutamise oskuste baasmoodulitele Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Tekstitöötlus ning standardmoodulitele IT turvalisus ja Koostöö internetis (vt lisa 3 Arvuti kasutamise oskused); kasutab digimeediat ja -tehnoloogiat vastavalt töö eripärale;
3. juhindub oma töös noorsootöötaja kutse-eetikast (vt lisa 4 Kutse-eetika noorsootöös);
4. loob head suhted noorte ja kolleegidega; valib asjakohase käitumis- ja väljendusviisi; suhtleb edukalt erineva kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega; hindab adekvaatselt suhtlemispartnerit ja -situatsiooni; väljendab oma seisukoha kindlalt ja hinnanguvabalt, aktsepteerib enese ja teiste vajadusi; reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt;
5. püstitab selged eesmärgid; kavandab tegevusi ja projekte hoolikalt ning arvestab võimalike muutustega; kasutab aega tõhusalt; peab kinni tähtaegadest ja ajakavast;
6. rakendab oma töö planeerimisel ja elluviimisel noorsootöö aluseid;
7. lähtub oma töös inimõigustest ja noorsootöö korraldamise põhimõtetest.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-OSA

ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-15112017-2.1/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Tiiu Kadak, Tallinna Spordi- ja Noorsooamet Andres Kask, Eesti Huvikoolide Liit Reet Kost, SA Archimedes noorteagentuur Kaur Kötsi, Eesti Noorsootöö Keskus Marek Mekk, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Ilona-Evelyn Rannala, Eesti Noorsootötajate Kogu, Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituut Birgit Rasmussen, Eesti Noorsootöö Keskus Ülle Roomets, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia Maria Žuravljova, Tartu Ülikooli Narva kolledž Age Tomson, Haridus- ja Teadusministeerium
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	13
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	15.11.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	14.11.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid 34 Õigus-, sotsiaal-, kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Youth Worker, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1	Kutsestandardis kasutatud terminid
Lisa 2	Keelte oskustasemete kirjeldused
Lisa 3	Arvuti kasutamise oskused
Lisa 4	Kutse-eetika noorsootöös

KUTSESTANDARD

Noorsootõtaja, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorsootõtaja, tase 6	6

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Laagrikasvataja-juhataja, tase 6	6

A-OSA

KUTSEKIRJELDUS

A.1. Töö kirjeldus

Noorsootõtaja lähtub oma töös noorsootöö korraldamise põhimõtetest ning rakendab erinevaid tegevusi ja meetodeid sõltuvalt noorsootöö valdkonna eripärast, eesmärgist, sihtgrupist, noorsootöö tegemise kohast ja situatsioonist. Noorsootõtaja on teadlik noorte elu tegelikkusest ja kohalikest oludest, oskab hinnata noore olukorda ja vajadusi, valida ja rakendada sobivaid meetodeid ning analüüsida tehtud töö mõjusust.

Noorsootõtaja, tase 6 tegeleb noorsootöö korraldamise ning noorsootöö organisatsioonide ja/või asutuste juhtimisega. 6. taseme noorsootõtaja töö sisu on individuaalne töö noore ja noortegruppidega, mitteformaalse õppe tegevustesse kaasamine ja tingimuste loomine noorte ettevõtlikkuse ning vastutuse arenguks. Noorsootõtaja juhendab noorte mitteformaalse õppimise protsessi, luues tingimusi noorte isiksuse mitmekülgeks arenguks ja toetades noorte sotsialiseerumist. Ta loob usaldusliku suhte ja teeb koostööd noorte, nende vanemate, teiste sidusrühmade ning valdkondade spetsialistidega. Noorsootõtaja, tase 6 arendab noortevaldkonda ja tööd oma organisatsioonis koostöös oma kolleegidega. 6. taseme noorsootõtaja juhendab teisi noorsootõtajaid, vabatahtlikke, praktikante jt ning osaleb võrgustiku töös.

Noorsootöö kutsealal on ka noorsootõtaja, tase 4 ja noorsootõtaja, tase 7 kutsed.

4. taseme noorsootõtaja tegeleb noorsootöö korraldamisega, mis võib toimuda ka kõrgema taseme noorsootõtaja juhendamisel.

7. taseme noorsootõtaja arendab noortevaldkonda kohalikul ja riiklikul tasandil, juhivad noorsootöö asutusi, organisatsioone ja erialavõrgustikke ning juhendab teiste noorsootõtajate tööd.

A.2. Tööosad

A.2.1 Noorsootöö korraldamine

1. Noorte huvide ja arenguvajaduste kaardistamine.
2. Mitteformaalsed õpet toetavate tegevuste kavandamine.
3. Noorte mitteformaalse õppe toetamine.
4. Mitteformaalses õppes kogetu ja saavutatu mõtestamine koos noortega.
5. Mitmekesiste noorsootöö keskkondade ja meetodite kasutamine ning arendamine.
6. Noorte kaasamine.
7. Kodanikuhariduse toetamine.
8. Noorte ettevõtlikkuse toetamine.
9. Tervislike ja keskkonnasäästlike eluviiside kujunemise toetamine.
10. Õiguskultuuri käitumise kujundamine.
11. Kultuuridevaheliste pädevuste arendamine.
12. Noorte infovajaduse väljaselgitamine, informatsiooni analüüs ja süstematiseerimine.
13. Noorteinfo teenuse korraldamine.
14. Noorte digitaalse kirjaoskuse arengu toetamine.
15. Noorte esmane nõustamine.

A.2.2 Juhtimine

1. Otsustamine ja tegevuste algatamine.
2. Inimeste juhtimine.
3. Protsesside juhtimine.
4. Juhendamine.
5. Asjaajamistoimingud.

A.2.3 Suhtlemine avalikkusega ja koostöö

1. Suhtlemine avalikkusega.
2. Koostöö noorsootöö valdkonnas.
3. Koostöö sidusrühmadega väljaspool noorsootöö valdkonda.

A.2.4 Turvalise keskkonna tagamine

1. Turvalise keskkonna tagamine.
2. Riskide maandamine.
3. Ohutusnõuete järgimine.

A.2.5 Noortevaldkonna arendamine

1. Noortepoliitika arendamine.
2. Teadmispõhine noorsootöö kujundamine.
3. Osalemine noortevaldkonna tööühmades.

A.2.6 Professionaalne enesearendamine

1. Õppimine ja enesearendamine.
2. Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine.

Noorsootöötaja, tase 6 kutse sisaldab osakutset laagrikasvataja-juhataja, tase 6, mis moodustub tööosadest A.2.1, A.2.2 ja A.2.4.

A.3. Töö keskkond ja eripära

6. taseme noorsootöötaja tööaeg on kokkuleppeline, sõltudes noorsootöö eripärast ja asutuse või organisatsiooni töökorraldusest; töö võib toimuda õhtustel aegadel ja nädalavahetustel. Tema töö nõuab paindlikkust, kiiret kohanemist, esineb töötamist nii sise- kui välitingimustes.

6. taseme noorsootöötaja töötab kohaliku omavalitsuse asutuses, era- või kolmanda sektori

institutsioonis, sh valla- või linnavalitsuses, üldhariduskoolis, huvikoolis, noortekeskuses, noorteühingus, noortelaagris, kirikus, raamatukogus, kultuuri- ja spordiasutuses jms.

A.4. Töövahendid

Noorsootõtaja peamised töövahendid on kontoritarbed ja -tehnika ning vahendid (sh digitehnoloogilised vahendid) vastavalt töö eripärale.

A.5. Tööks vajalikud isikuomadused

Noorsootõtajale on olulised võimed ja iseloomuomadused, mis toetavad koostööd, inimese arengut ja loovust.

A.6. Kutsealane ettevalmistus

6. taseme noorsootõtajal on noorsootöö erialane rakenduskõrgharidus/bakalaureusekraad või töö käigus omandatud kutseoskused.

A.7. Enamlevinud ametinimetused

Noorsootõtaja, noortekeskuse juhataja, noorsootöö spetsialist, huvijuht, ringijuht, laagrikasvatataja, laagri juhataja, huvihariduse spetsialist jm.

A.8. Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Regulatsioonid noorsootõtajana töötamiseks on toodud noorsootöö seaduses ja lastekaitseaduses.

B-OSA

KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1. Kutse struktuur

Noorsootõtaja, tase 6 kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

Laagrikasvataja-juhataja, tase 6 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.2, B.2.4 ja B.2.7 tõendamine.

B.2. Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1. Noorsootöö korraldamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. kaardistab regulaarselt või juhendab teisi noorsootõtajaid noorte huvide, arenguvajaduste ja õpieesmärkide selgitamisel, lähtudes noorte vajadustest ja organisatsiooni eesmärkidest; arvestab tegevuste planeerimisel piirkondliku kaardistuse tulemusi;
2. kavandab erinevaid mitteformaalse õppe (vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid) tegevusi vastavalt sihtgrupi huvidele ja vajadustele ning organisatsiooni eesmärkidele, kaasates noori õpieesmärkide seadmisel, arvestades grupisuhete mõju noore arengule;
3. viib läbi ja koordineerib mitteformaalse õppe tegevusi vastavalt õpieesmärkidele ja tegevuskavale; juhendab teisi noorsootõtajaid mitteformaalse õppe läbiviimisel;
4. aitab mitteformaalse õppe raames noortel mõtestada nende õpieesmärkide täitmist, tutvustades eneseanalüüsi võimaldavaid meetodeid; annab konstruktiivset tagasisidet ja tunnustab saavutusi; juhendab teisi noorsootõtajaid mitteformaalse õppe tulemuste analüüsimisel;
5. kasutab ja arendab noorsootöö eesmärkide saavutamiseks mitmekesiseid meetodeid ning keskkondi;
6. kaasab noori tegevuste planeerimisse ja elluviimisse, arvestades noorte, sh erivajadusega noorte huve ja vajadusi ning kohandades tingimused nende vajadustele vastavaks, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale; planeerib noorsootööd noori kaasavalt ning juhendab teisi noorsootõtajaid noorte kaasamisel;
7. toetab haritud kodanikuks kujunemist; motiveerib noori ühiskonnaelus osalema; tutvustab noortele erinevaid osalusvõimalusi/-kogusid, toetab noori nende loomisel ja jätkusuutliku tegevuse arendamisel;
8. tutvustab noortele ettevõtlikkuse ja omaalgatuse põhimõtteid ja võimalusi, arvestades noorte huvisid ja motiveerides neid; toetab süsteemselt kohalikul tasandil noorte ettevõtlikkust ja omaalgatust, pakkudes noortele noorsootöö tegevuste eestvedamise võimalusi ning toetades/juhendades neid selles;
9. tutvustab keskkonnasäästlike ja tervislike eluviiside põhimõtteid ja võimalusi, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale; toetab süsteemselt erinevate tegevustega noorte tervislike ja keskkonnasäästlike eluviiside kujunemist, algatab tegevusi; märkab tervist mõjutavat (riski)käitumist ja reageerib sellele asjakohaselt, kaasates vajaduse korral spetsialiste;
10. toetab süsteemselt õiguskultuuride hoiakute kujunemist, kasutades olemasolevaid juhend- ja/või õppematerjale, algatab tegevusi; märkab riskikäitumist ja reageerib sellele asjakohaselt, kaasates vajaduse korral spetsialiste;
11. tutvustab noortele kultuuridevahelise suhtlemise põhimõtteid; toetab süsteemselt noortes kultuuridevaheliste pädevuste arengut, pakkudes võimalusi osaleda kultuuridevahelistes/rahvusvahelistes tegevustes ning kujundades noorsootööd kultuuridevahelist õppimist soodustavalt;

12. selgitab välja noorte infovajaduse, kogudes tagasisidet noortelt ja kasutades erinevaid meetodeid; analüüsib infot allikakriitiliselt ja süstematiseerib seda regulaarselt;
13. korraldab noorteinfo teenust, arvestades noorte vajadusi, võimalusi ning lähtub oma töös noorteinfo teenusstandardist ja ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency) noorteinfo vahendamise põhimõtetest; jagab usaldusväärset ja süstematiseeritud infot;
14. toetab noorte digikirjaoskuse arengut, kasutades digitehnoloogiat ja digitaalseid vahendeid; teavitab ohtudest internetis;
15. tegeleb noorte esmase nõustamisega, vajadusel suunab erialaspetsialisti juurde; teeb juhtumite osas koostööd erinevate osapooltega, järgides konfidentsiaalsuse nõudeid.

B.2.2 Juhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- algatab ja käivitab tegevusi, juhib ja kontrollib nende kulgu ja tulemuste suunas tegutsemist; langetab asjakohaseid otsuseid;
- annab tegutsemiseks selged juhised, võtab vastutuse enda ja meeskonna tegevuse eest; motiveerib ja innustab teisi; kaasab, delegerib töö ning annab teistele ülesandeid; annab õigeaegset ja asjakohast tagasisidet;
- kavandab tegevused ja korraldab ressurside leidmise, lähtudes eesmärkidest; jälgib protsesside toimimist, analüüsib olukorda ja tulemusi, vajadusel sekkub ja kavandab muudatused õigeaegselt; toetab uute teadmispõhiste meetodite rakendamist;
- planeerib ja kavandab juhendamisprotsessi; loob võimalused tööks sobivate hoiakute kujunemiseks ja teiste arenguks;
- planeerib ja korraldab asjaajamistoiminguid, lähtudes organisatsiooni juhistest ja teistest regulatsioonidest.

B.2.3 Suhtlemine avalikkusega ja koostöö

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- selgitab noorsootöö sisu ja tutvustab oma organisatsiooni võimalusi, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest ning kasutades mh ajakohaseid digikeskkondi ja -vahendeid;
- teadvustab noorsootöö valdkonna osapooli, teeb nendega koostööd ja loob uusi koostöövorme vastavalt oma tegevuse eesmärkidele;
- teeb noorsootöö valdkonna sidusrühmadega koostööd ja loob uusi koostöövorme vastavalt oma tegevuse eesmärkidele, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest ja suurendades noortevaldkonna lõimitust teiste valdkondadega.

B.2.4 Turvalise keskkonna tagamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- tagab turvalise füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest; loob noortele tingimused usalduslike suhete tekkeks ja arenemiseks; toetab teisi noorsootöötajaid turvalise keskkonna loomisel;
- osaleb riskianalüüsi koostamisel vastavalt kehtivale regulatsioonile; tegutseb vastavalt riskianalüüsi tegevuskavale;
- korraldab oma töö noortega turvalises keskkonnas, järgides õigusaktidega kehtestatud ohutusnõudeid; ohuolukordades reageerib asjakohaselt; tutvustab kolleegidele ja/või noortele ohutusnõudeid ja jälgib nende täitmist.

B.2.5 Noortevaldkonna arendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- hoiab end kursis noortepoliitika arengutega ning seostab nendega oma töövaldkonna arenguid, kavandades ja viies ellu noortepoliitika eesmärkidega kooskõlalisi tegevusi; teeb koostööd partneritega lõimitud noortepoliitika toimealades;

2. hoiab end kursis noorteseire uuringute tulemuste ja indikaatoritega, arvestab nendega noorsootöö planeerimisel ning elluviimisel; osaleb noorsootööd reguleerivate strateegiliste dokumentide väljatöötamisel oma vastutusala piires;
3. osaleb noortevaldkonda arendavate töörühmade tegevustes; algatab töörühmi oma organisatsioonis ja koordineerib nende tööd.

B.2.6 Professionaalne enesearendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. analüüsib ennast ja oma tööd, kasutades erinevaid meetodeid; annab ja võtab vastu tagasisidet; seab enesearendamisele eesmärgid ja arendab ennast sihipäraselt vastavalt eri- või kutsealastele nõuetele, otsib ja kasutab õppimisvõimalusi; omandab uusi töövõtteid ja meetodeid; rakendab omandatud teadmised ja oskused asjakohaselt;
2. jälgib, hindab ja väärtustab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset tervist, tegutseb nende tasakaalus hoidmise nimel, optimeerides iseenda aja- ning energiakulu; otsib probleemide tekkimisel vajadusel abi.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.5 Noorsootöötaja, tase 6 kutset läbiv kompetents

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 ning ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused);
2. kasutab oma töös arvutit vastavalt arvuti kasutamise oskuste baasmoodulitele Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Tekstitöötlus ja Tabelitöötlus ning standardmoodulitele Esitlus, Veebitöötlus, IT turvalisus ja Koostöö internetis (vt lisa 3 Arvuti kasutamise oskused); kasutab digimeediat ja -tehnoloogiat vastavalt töö eripärale;
3. juhindub oma töös noorsootöötaja kutse-etikast (vt lisa 4 Kutse-etika noorsootöös); toetab oma tegevuste kaudu kutse-etika laiemat teadvustamist noorsootöötajate jt kolleegide seas;
4. loob head suhted noorte ja kolleegidega; valib asjakohase käitumis- ja väljendusviisi; suhtleb edukalt erineva positsiooni, kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega; hindab adekvaatselt suhtlemispartnerit ja -situatsiooni; väljendab oma seisukoha kindlalt ja hinnanguvabalt, aktsepteerib enese ja teiste vajadusi; reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt;
5. püstitab selged eesmärgid; algatab ja kavandab tegevusi ja projekte hoolikalt ning arvestab võimalike muutustega; kasutab aega tõhusalt; peab kinni tähtaegadest ja ajakavast; seostab ja koordineerib enda töö kolleegide ja koostööpartnerite tööga;
6. hoiab end kursis noorsootöö alustega, noortevaldkonna strateegiliste dokumentidega ja tööga seotud õigusaktidega, arvestab nendega oma töö planeerimisel ja elluviimisel;
7. lähtub oma töös inimõigustest ja noorsootöö korraldamise põhimõtetest; tutvustab neid noortele ja kolleegidele.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-OSA

ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-15112017-2.2/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Tiiu Kadak, Tallinna Spordi- ja Noorsooamet Andres Kask, Eesti Huvikoolide Liit Reet Kost, SA Archimedes noorteagentuur Kaur Kötsi, Eesti Noorsootöö Keskus Marek Mekk, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Ilona-Evelyn Rannala, Eesti Noorsootötajate Kogu, Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituut Birgit Rasmussen, Eesti Noorsootöö Keskus Ülle Roomets, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia Maria Žuravljova, Tartu Ülikooli Narva kolledž Age Tomson, Haridus- ja Teadusministeerium
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	13
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	15.11.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	14.11.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid 34 Õigus-, sotsiaal-, kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Youth Worker, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1	Kutsestandardis kasutatud terminid
Lisa 2	Keelte oskustasemete kirjeldused
Lisa 3	Arvuti kasutamise oskused
Lisa 4	Kutse-eeetika noorsootöös

KUTSESTANDARD

Noorsootõtaja, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorsootõtaja, tase 7	7

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Laagri juhataja, tase 7	7

A-OSA

KUTSEKIRJELDUS

A.1. Töö kirjeldus

Noorsootõtaja lähtub oma töös noorsootöö korraldamise põhimõtetest ning rakendab erinevaid tegevusi ja meetodeid sõltuvalt noorsootöö valdkonna eripärast, eesmärgist, sihtgrupist, noorsootöö tegemise kohast ja situatsioonist. Noorsootõtaja on teadlik noorte elu tegelikkusest ja kohalikest oludest, oskab hinnata noore olukorda ja vajadusi, valida ja rakendada sobivaid meetodeid ning analüüsida tehtud töö mõjusust.

7. taseme noorsootõtaja arendab noortevaldkonda kohalikul ja riiklikul tasandil, juhib noorsootöö asutusi, organisatsioone ja erialavõrgustikke ning juhendab teiste noorsootõtajate tööd. Noorsootõtaja, tase 7 koordineerib ja arendab noortevaldkonda kohalikul, riiklikul ja võimaluse korral rahvusvahelisel tasandil. Ta juhendab teisi noorsootõtajaid ning loob koostöövorme nii valdkonnasiseselt kui koostöös sidusvaldkondadega ja arendab võrgustikutööd. 7. taseme noorsootõtaja töö eeldab suhtlemist laiema avalikkusega.

Noorsootöö kutsealal on ka noorsootõtaja, tase 4 ja noorsootõtaja, tase 6 kutsed.

4. taseme noorsootõtaja tegeleb noorsootöö korraldamisega, mis võib toimuda ka kõrgema taseme noorsootõtaja juhendamisel.

6. taseme noorsootõtaja tegeleb noorsootöö korraldamise ning noorsootöö organisatsioonide ja/või asutuste juhtimisega.

A.2. Tööosad

A.2.1 Noorsootöö korraldamine

- Noorte arenguvajaduste ja tugevuste/võimete kaardistamine.
- Mitteformaalset õpet toetavate tegevuste kavandamine.
- Noorte mitteformaalse õppe toetamine.
- Mitteformaalses õppes kogetu ja saavutatu mõtestamine koos noortega.

5. Mitmekesiste noorsootöö keskkondade ja meetodite kasutamine ning arendamine.
6. Noorte kaasamine.
7. Kodanikuhariduse toetamine.
8. Noorte ettevõtlikkuse toetamine.
9. Tervislike ja keskkonnasäästlike eluviiside kujunemise toetamine.
10. Õiguskuuleka käitumise kujundamine.
11. Kultuuridevaheliste pädevuste arendamine.
12. Noorte infovajaduse väljaselgitamine, informatsiooni analüüs ja süstematiseerimine.
13. Noorteinfo teenuse korraldamine.
14. Noorte digitaalse kirjaoskuse arengu toetamine.
15. Noorte esmane nõustamine.

A.2.2 Juhtimine

1. Otsustamine ja tegevuste algatamine.
2. Inimeste juhtimine.
3. Protsesside juhtimine.
4. Juhendamine.
5. Asjaajamistoimingud.

A.2.3 Suhtlemine avalikkusega ja koostöö

1. Suhtlemine avalikkusega.
2. Koostöö noorsootöö valdkonnas.
3. Koostöö sidusrühmadega väljaspool noorsootöö valdkonda.

A.2.4 Turvalise keskkonna tagamine

1. Turvalise keskkonna tagamine.
2. Riskide maandamine.
3. Ohutusnõuete järgimine.

A.2.5 Noortevaldkonna arendamine

1. Noortepoliitika arendamine.
2. Teadmispõhine noorsootöö kujundamine.
3. Osalemine noortevaldkonna tööühmades.

A.2.6 Professionaalne enesearendamine

1. Õppimine ja enesearendamine.
2. Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine.

Noorsootöötaja, tase 7 kutse sisaldab osakutset laagri juhataja, tase 7, mis moodustub tööosadest A.2.1, A.2.2 ja A.2.4.

A.3. Töö keskkond ja eripära

7. taseme noorsootöötaja tööaeg on kokkuleppeline, sõltudes noorsootöö eripärast ja asutuse või organisatsiooni töökorraldusest; töö võib toimuda õhtustel aegadel ja nädalavahetustel. Tema töö nõuab paindlikkust, kiiret kohanemist.
7. taseme noorsootöötaja töötab valitsus- või riigiasutuses, kohalikus omavalitsuses, era- või kolmanda sektori institutsioonis, teadus-arendusasutuses, huvikoolis, noortekeskuses, noorteühingus, noortelaagris, kultuuri- ja spordiasutuses jms.

A.4. Töövahendid

Noorsootöötaja peamised töövahendid on kontoritarbed ja -tehnika ning vahendid (sh digitehnoloogilised vahendid) vastavalt töö eripärale.

A.5. Tööks vajalikud isikuomadused

Noorsootõtõtajale on olulised võimed ja iseloomuomadused, mis toetavad koostööd, inimese arengut ja loovust.

A.6. Kutsealane ettevalmistus

7. taseme noorsootõtõtajal on noorsootöö erialane magistritasemel haridus või töö käigus omandatud kutseoskused.

A.7. Enamlevinud ametinimetused

Noorsootõtõtaja, noorsootöö peaspetsialist, noorsootöö nõunik, huvijuht, laagri juhataja, huvihariduse spetsialist, noorsootööasutuse juht jm.

A.8. Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Regulatsioonid noorsootõtõtajana töötamiseks on toodud noorsootöö seaduses ja lastekaitseaduses.

B-OSA

KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1. Kutse struktuur

Noorsootõtaja, tase 7 kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

Laagri juhataja, tase 7 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.2, B.2.4 ja B.2.7 tõendamine.

B.2. Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1. Noorsootöö korraldamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. algatab ja analüüsib regulaarselt noorte ja valdkonna hetkeolukorda ning arenguvajadusi piirkondlikul ja riiklikul tasandil, kaasates teisi valdkonna spetsialiste ja koostööpartnereid; esitab ja tutvustab saadud tulemusi avalikkusele;
2. eesmärgistab mitteformaalse õppe (vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid) tegevused vastavalt noortevaldkonna arengusuundadele ning noorte vajadustele; juhendab teisi noorsootõtajaid mitteformaalse õppe kavandamisel, mh arvestamaks grupisuhete mõju noore arengule;
3. loob tingimused mitteformaalse õppe läbiviimiseks, sh uurib teiste noorsootõtajate arenguvajadusi ning neist lähtuvalt loob võimalused noorsootõtajate pädevuste arendamiseks;
4. jälgib ja toetab noorsootöö kavandamisel ja elluviimisel süsteemselt mitteformaalse õppe analüüsimist ja tunnustamist;
5. loob tingimused mitmekesiste keskkondade ja meetodite kasutamiseks ja arendamiseks ning noorsootöö eesmärkide saavutamiseks, lähtudes piirkondlikest, riiklikest ja/või rahvusvahelistest arengusuundadest;
6. analüüsib ja arendab noorte, sh erivajadustega noorte kaasamise võimalusi/programme/meetodeid, kaasates uute algatuste/tegevuste väljatöötamisse noori ja teisi osapooli;
7. loob tingimused noore haritud kodanikuks kujunemiseks; analüüsib ja arendab noorte osalusvõimalusi, kaasates uute algatuste/tegevuste väljatöötamisse noori ja teisi osapooli;
8. loob tingimused ettevõtlikkuse ja omaalgatuse arendamiseks ning osaleb piirkondlikul/riiklikul/rahvusvahelisel tasandil noorte omaalgatust toetavate arengusuundade kujundamisel ja/või elluviimisel; juhendab teisi noorsootõtajaid noorte ettevõtlikkuse toetamisel;
9. arvestab noorsootöö kavandamisel ja arendamisel keskkonnasäästlike ja tervislike eluviiside põhimõtetega; juhendab teisi noorsootõtajaid tervislike ja keskkonnasäästlike eluviiside kujunemise toetamisel; algatab erinevaid programme ja projekte;
10. loob tingimused noorsootöö kaudu õiguskuleka käitumise kujundamiseks, arvestades piirkondlikku vajadust; osaleb võrgustike töös;
11. leiab koostööpartnereid ja arendab nendega koostöövõimalusi, tuginedes kultuuridevahelise suhtlemise põhimõtetele; kujundab noorsootööd kultuuridevahelist õppimist soodustavalt;
12. loob tingimused noorte infovajaduse süsteemseks väljaselgitamiseks; analüüsib uurimuste tulemusi, arvestades sealjuures ka võrdlevaid uurimusi (sh rahvusvahelised uurimused ja statistika); tutvustab saadud tulemusi ja toetudes väljaselgitatud vajadusele tagab info kättesaadavuse noortele, noorsootõtajatele ning avalikkusele;
13. korraldab ja arendab noorteinfo teenust, arvestades noorte vajadusi, võimalusi ning lähtub oma

töös noorteinfo teenusstandardist ja ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency) noorteinfo vahendamise põhimõtetest;
 14. loob tingimused noorte digikirjaoskuse arengu toetamiseks;
 15. loob tingimused kvaliteetseks noorte esmase nõustamise korraldamiseks.

B.2.2 Juhtimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- algatab ja käivitab tegevusi, juhhib ja kontrollib nende kulgu ja tulemuste suunas tegutsemist; langetab asjakohaseid otsuseid;
- annab tegutsemiseks selged juhised, võtab vastutuse enda ja meeskonna tegevuse eest; motiveerib ja innustab teisi; kaasab, delegeerib töö ning annab teistele ülesandeid; annab õigeaegset ja asjakohast tagasisidet;
- valib ja seab prioriteete, lähtudes eesmärkidest; osaleb strateegilises planeerimises ning seostab sellega oma tegevusi; kavandab tegevused ja korraldab ressurside leidmist; jälgib protsesside toimimist, analüüsib olukorda ja tulemusi, vajadusel sekkub ja kavandab muudatused õigeaegselt; toetab uute teadmispõhiste meetodite rakendamist;
- planeerib ja kavandab juhendamisprotsessi; loob võimalused tööks sobivate hoiakute kujunemiseks ja teiste arenguks; valmistab ette tööks, toetab muudatustega toimetulekut ja võimekuse rakendamist;
- planeerib ja korraldab asjaajamistoiminguid, lähtudes organisatsiooni juhistest ja teistest regulatsioonidest; koostab juhiseid ning kontrollib nende täitmist.

B.2.3 Suhtlemine avalikkusega ja koostöö

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- selgitab noortevaldkonna eesmärke ja võimalusi, lähtudes selle aluseks olevatest väärtustest ning kasutades mh ajakohaseid digikeskkondi ja -vahendeid;
- tutvustab teistele noorsootöötajatele ning partneritele siseriiklike ja/või rahvusvahelisi noorsootöö valdkonna osapooli, teeb nendega koostööd ja loob uusi koostöövorme vastavalt oma tegevuse eesmärkidele;
- teeb siseriiklike ja/või rahvusvaheliste noorsootöö valdkonna sidusrühmadega koostööd, tutvustab koostöövõimalusi noorsootöötajatele ning loob uusi koostöövorme vastavalt oma tegevuse eesmärkidele, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest ja suurendades noortevaldkonna lõimitust teiste valdkondadega.

B.2.4 Turvalise keskkonna tagamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- tagab turvalise füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna, lähtudes noorsootöö aluseks olevatest väärtustest; loob noortele tingimused usalduslike suhete tekkeks ja arenemiseks; toetab teisi noorsootöötajaid turvalise keskkonna loomisel;
- osaleb riskianalüüsi koostamisel vastavalt kehtivale regulatsioonile; tegutseb vastavalt riskianalüüsi tegevuskavale;
- korraldab tööd turvalises keskkonnas, järgides õigusaktidega kehtestatud ohutusnõudeid; ohuolukordades reageerib asjakohaselt; tutvustab kolleegidele ohutusnõudeid ja jälgib nende täitmist.

B.2.5 Noortevaldkonna arendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- hoiab end kursis noortepoliitika arengutega erinevatel tasanditel ning seostab nendega oma töövaldkonna arenguid, kavandades ja viies ellu noortepoliitika eesmärkidega kooskõlalisi tegevusi; teeb koostööd partneritega lõimitud noortepoliitika toimealades; osaleb noortepoliitika kujundamises;
- hoiab end kursis noorteseire uuringute tulemuste ja indikaatoritega, arvestab nendega noorsootöö planeerimisel ning elluviimisel; algatab uuringuid oma töövaldkonnas; motiveerib teadmispõhiste suhtumist noortevaldkonnas; algatab ja/või koordineerib noorsootööd reguleerivate strateegiliste

dokumentide väljatöötamist oma vastutusala piires;
3. osaleb noortevaldkonda arendavate töörühmade tegevustes; algatab töörühmi oma organisatsioonis ja koordineerib nende tööd; kasutab tulemusi noortevaldkonna arendamisel.

B.2.6 Professionaalne enesearendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. analüüsib ennast ja oma tööd, kasutades erinevaid meetodeid; annab ja võtab vastu tagasisidet; seab enesearendamisele eesmärgid ja arendab ennast sihipäraselt vastavalt eri- või kutsealastele nõuetele, otsib ja kasutab õppimisvõimalusi; omandab uusi töövõtteid ja meetodeid; rakendab omandatud teadmised ja oskused asjakohaselt;
2. jälgib, hindab ja väärtustab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset tervist, tegutseb nende tasakaalus hoidmise nimel, optimeerides iseenda aja- ning energiakulu; otsib probleemide tekkimisel vajadusel abi.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Noorsootöötaja, tase 7 kutset läbiv kompetents

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 ning ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt lisa 2 Keelte oskustasemetete kirjeldused);
2. kasutab oma töös arvutit vastavalt arvuti kasutamise oskuste baasmoodulitele Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Tekstitöötlus ja Tabelitöötlus ning standardmoodulitele Esitlus, Veebitöötlus, IT turvalisus ja Koostöö internetis (vt lisa 3 Arvuti kasutamise oskused); kasutab digimeediat ja -tehnoloogiat vastavalt töö eripärale;
3. juhindub oma töös noorsootöötaja kutse-eetikast (vt lisa 4 Kutse-eetika noorsootöös); toetab oma tegevuste kaudu kutse-eetika laiemat teadvustamist noorsootöötajate jt kolleegide seas;
4. loob head suhted noorte ja kolleegidega; valib asjakohase käitumis- ja väljendusviisi; suhtleb edukalt erineva positsiooni, kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega; hindab adekvaatselt suhtlemispartnerit ja -situatsiooni; väljendab oma seisukoha kindlalt ja hinnanguvabalt, aktsepteerib enese ja teiste vajadusi; reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt;
5. püstitab selged eesmärgid; algatab ja kavandab tegevusi ja projekte hoolikalt ning arvestab võimalike muutustega; kasutab aega tõhusalt; peab kinni tähtaegadest ja ajakavast; seostab ja koordineerib enda töö kolleegide ja koostööpartnerite tööga;
6. hoiab end kursis noorsootöö alustega, noortevaldkonna strateegiliste dokumentidega ja tööga seotud õigusaktidega, arvestab nendega oma töö planeerimisel ja elluviimisel;
7. lähtub oma töös inimõigustest ja noorsootöö korraldamise põhimõtetest; tutvustab neid kolleegidele ja ühiskonnas laiemalt.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-OSA

ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-15112017-2.3/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Tiiu Kadak, Tallinna Spordi- ja Noorsooamet Andres Kask, Eesti Huvikoolide Liit Reet Kost, SA Archimedes noorteagentuur Kaur Kötsi, Eesti Noorsootöö Keskus Marek Mekk, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Ilona-Evelyn Rannala, Eesti Noorsootötajate Kogu, Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituut Birgit Rasmussen, Eesti Noorsootöö Keskus Ülle Roomets, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia Maria Žuravljova, Tartu Ülikooli Narva kolledž Age Tomson, Haridus- ja Teadusministeerium
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	13
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	15.11.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	14.11.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid 34 Õigus-, sotsiaal-, kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Youth Worker, level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 4 Kutse-eeetika noorsootöös	

Lisa 1

Kutsestandardis kasutatud terminid

Kodanikuharidus – Oskuste, teadmiste ja väärtushinnangute kujunemise protsess, mis toetab aktiivset ja vastutustundlikku ühiskonnaelus osalemist. Kodanikuks haritud inimene soovib, saab ja oskab oma elu juhtida, ühiskonnaelu mõjutada ja otsustes kaasa rääkida ning on seeläbi otseselt seotud vabatahtliku tegevusega.

Konfidentsiaalsuse nõuded – Noorsootõtaja käsitleb noore arvamusi ja seisukohti lähtudes konfidentsiaalsuse põhimõtetest, kasutades talle usaldatud informatsiooni vaid eesmärgil, milleks see talle usaldati. Konfidentsiaalsuse põhimõtte eiramine on vajalik juhul, kui noorsootõtaja hinnangul on olemas selge oht noorele, teistele isikutele või ühiskonnale üldiselt.

Lõimitud noortepoliitika – Koordineeritud ja eesmärgikindel tegutsemine noore elu puudutavates valdkondades. Toimevaldkonnad - noored, haridus, tööhõive, tervis, teised valdkonnad.

Mitteformaalne õpe - Leiab aset väljapool kooli ning on ette võetud teadlikult, eesmärgiga end arendada. Mitteformaalne õpe võib toimuda väga erinevates keskkondades, mille puhul õpetamine ja õppimine ei pruugi olla ainult ega peamine otstarve.

Noorsootöö alused –

- 1) Noorsootöö on noortele arendavaks tegevuseks tingimuste loomine, mis võimaldab neil oma vaba tahte alusel tegutseda väljaspool perekonda, tasemeõpet ja tööd.
- 2) Noorsootöö subjektiks on 7-26-aastane ühiskonnaliige.
- 3) Noorsootöö eesmärk on luua eeldusi ja toetada noore toimetulekut ühiskonnaliikmena.
- 4) Noorsootöö algab seal, kus on noored oma vaadete, arvamuste ja huvidega.
- 5) Noorsootöö loob noorele tingimused personaalseks (isiksuslikuks) ja sotsiaalseks arenguks uute teadmiste ja oskuste omandamise kaudu mitteformaalse ning informaalset õppimise keskkonnas.
- 6) Noorsootöö aitab kujundada noore eetilisi tõekspidamisi, kodanikutunnet ja austust teiste kultuuride vastu.
- 7) Noorsootöö aitab noorel õppida iseenda, teiste ja ümbritseva keskkonna kohta kavandatud ja kavandamata tegevuste kaudu.
- 8) Noorsootöö taotleb noorte kaasatust ühiskonnakorraldusse, innustab noori võtma vastutust ning tegema teadlikke otsuseid oma elu, väärtushinnangute ja ühiskonna arengu osas.

Noorsootöö aluseks olevad väärtused – Põhiväärtused, mis toetuvad üldnimilikele väärtustele, täpsustavad ja täiendavad neid. Sinna hulka kuuluvad näiteks inimõigused, noorsootõtaja kutse-eetika, noorsootöö alused, noorsootöö põhimõtted, noorsootöö korraldamise põhimõtted.

Noorsootöö valdkonna osapooled – Huvirühmad noorsootöö valdkonnas, nt noorsootõtajad, noorteühendused, noortekeskused, huvikoolid, noortelaagrid, huvitegevuse pakkujad, noortemalevad, noorteühingud jpt nii siseriiklikud kui rahvusvahelised osapooled.

Noorsootöö korraldamise põhimõtted – Noorsootöö korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid otsuste tegemisse;

- 2) tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks lähtutakse noorte vajadustest ja huvidest;
- 3) noorsootöö põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel;
- 4) noorsootöö toetab noorte omaalgatust;
- 5) noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest.

Noorteinfo teenusstandard – Noorteinfo teenusstandard kirjeldab noorteinfo vahendamise eesmärke, sihtrühmi, põhimõtteid, termineid, tegevusi ja mahtu, loob eelduse kvaliteetsele noorteinfo vahendamisele ning on juhendumiseks teenuse osutamisel noorsootöösutustes.

Noortepoliitika – Laiem valdkond, mis tähendab ühtset lähenemist kõikides noorte elu puudutavates valdkondades noortele suunatud tegevuste põhimõtetele.

Noorteseire – Noorteseire (www.noorteseire.ee) on loodud teadmuspõhise noortepoliitika juurutamise eesmärgil ning see pakub järjepidevalt värsket informatsiooni erinevate noorte eluoluga seotud valdkondade kohta, võimaldades hinnata noorte olukorda, arvestada noori puudutavaid aspekte eri poliitikate väljatöötamisel ning hinnata poliitikamuudatuste võimalikke mõjusid. Noorteseire koosneb erinevatest komponentidest:

- 1) noorte eluolu olulisemaid aspekte kajastavad indikaatorid, mida järjepidevalt kogutakse ja uuendatakse;
- 2) noorte eluolu puudutavad uuringud ja analüüsid, sh Noorteseire aastaraamat, originaaluuringud jm;
- 3) Eestis teostatud noorte eluolu puudutavate uuringute andmebaas.

Noortevaldkond – Ühendmõiste, mis hõlmab nii noorsootööd (tingimuste loomist noore isiksuse mitmekülgsaks arenguks, mis võimaldab noortel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda) kui ka noortepoliitikat (noore tegelikest vajadustest ja väljakutsetest lähtuvat koordineeritud ja eesmärgikindlat tegutsemist erisugustes eluvaldkondades).

Ohutusnõuded – Noorsootöö tegevust puudutav seadusandlus, mis tagavad ohutu ja turvalise keskkonna.

Näiteid ohutusnõuetest, millega peaks kindlasti kursis olema:

- 1) Rahvatervise seadus ja selle alusel kehtestatud tervisekaitsenõuded:
  - tervisekaitsenõuded noorte püsilaagritele;
  - tervisekaitsenõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele;
  - muud asjakohased nõuded.
- 2) Tuleohutuse seadus ja selle alusel kehtestatud nõuded.
- 3) Laagri spetsiifikast tulenevad ohutusnõuded tegevuste läbiviimiseks.
- 4) Ehitusseadus ja selle alusel kehtestatud nõuded hoonetele, rajatistele ja ruumidele.
- 5) Veeseadus ja selle alusel kehtestatud nõuded joogiveele, kanalisatsioonile, toitlustamisele ja tualeti kasutamisele ning pesemisele.

Psühhosotsiaalse keskkonna valdkonnad - sõbraliku ja toetava õhkkonna loomine, koostöö ja aktiivõppe toetamine, füüsilise ja vaimse vägivalla keelamine, loovuse väärtustamine ja arendamine, võrdsete võimaluste loomine, koostöö koduga.

Lisa 2

Keelte oskustasemete kirjeldused

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
MÕISTMINE	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljähäldatud ütluste põhisisust	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavatel teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või teleasaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamatest nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.	Saan aru pikemast tekstist isegi siis, kui see pole selgelt liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjamisi. Saan suurema vaevata aru tele-programmidest ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldusviisiga harjumiseks	KUULAMINE
	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatil või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpakkumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad mindeid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.	Saan aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stiililist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.	LUGEMINE
RÄÄKIMINE	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimuses, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavatel, huvitaval või olulisel teemal: pere, hobi, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja ladusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavatel teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.	Oskan end mõistetavaks teha ladusalt ja spontaanselt, väljendeid eriti otsimata. Oskan kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.	Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvarjundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.	SUULINE SUHTLUS
	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamiseks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku tagapõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.	Oskan selgelt ja üksikasjalikult käsitleda ainet laias teemaderingis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.	Oskan keerulisi teemasid täpselt ja üksikasjalikult kirjeldada, välja tuua alateemad ja olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.	Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.	SUULINE ESITUS
KIRJUTAMINE	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervistustega) ning täita formulare (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/ kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavatel või mulle huvi pakkuvatel teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakkuvates teemaderingis. Oskan kirjutada esseed, aruannet või referaati, edastamaks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste mulle olulisi aspekte.	Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.	Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikus stiilis. Oskan koostada keerulisi kirju, aruandeid või artikleid, esitada ainet loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada olulist. Oskan koostada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioone ning retsensioone.	KIRJUTAMINE

Euroopa Nõukogu keeleoskustasemete süsteem: enesehindamise skaala

Lisa 3

Arvuti kasutamise oskused

ECDL (The European Computer Driving Licence) sertifikaat tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel <http://www.ecdl.ee/>.

Baasmoodulid

Baasmoodulid sertifitseerivad oskusi, mida peetakse IT oskuste seast põhiliseks ja väga oluliseks. Baasmoodulid koos moodustavad oskuste ja teadmiste pagasi, mis on vajalik kõikidele, ükskõik, millises valdkonnas isik tegeleb. Neli baasmoodulit on:

Arvuti
põhitõed

Arvuti põhitõed – teadmised ja oskused erinevate elektroonsete seadmete kasutamisest, failide loomisest ja haldamisest, võrkudest ja andmekaitsest. http://ecdl.ee/arvuti_pohitoad.htm

Interneti
põhitõed

Interneti põhitõed – teadmised ja oskused, mis puudutavad internetis brausimist, efektiivset infootsingut ja kommunikatsiooni. <http://ecdl.ee/internetipohitoad.htm>

Teksti-
töötlus

Tekstitöötlus – teadmised ja oskused, mis puudutavad tekstidokumendi loomist ja vormindamist. <http://ecdl.ee/tekstitootlus.htm>

Tabeli-
töötlus

Tabelitöötlus – teadmised ja oskused, mis puudutavad arvutustabeliga seotud mõisteid, igapäevaste tabelite koostamist tabelitöötlusrakenduses, sh valemite loomine ja kasutamine ning graafikute ja jooniste loomine. <http://ecdl.ee/tabelitootlus.htm>

Standardmoodulid

Esitlus

Esitlus – professionaalsete esitluste loomine. Esitluste loomine, vormindamine, erinevate slaidi põhjade ja animatsioonide kasutamine. <http://ecdl.ee/esitlus.htm>

Andme-
baasid

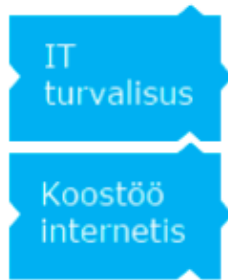
Andmebaasid – teadmised ja oskused andmebaasi tarkvara efektiivsest kasutamisest. Tabelite, päringute, vormide ja aruannete loomine ja redigeerimine. <http://ecdl.ee/andmebaasid.htm>

Veebi-
töötlus

Veebitöötlus – teadmised ja oskused veebilehe sisu tootmisest ja avaldamisest, veebilehe loomisest ja haldusest. <http://ecdl.ee/veebitootlus.htm>

Pildi-
töötlus

Pilditöötlus – teadmised ja oskused pilditöötluse erinevate tarkvarade kasutamiseks, piltide ettevalmistamiseks trükki ning veebi. <http://ecdl.ee/pilditootlus.htm>

IT turvalisus – teadmised ja oskused sellest kuidas enda ja organisatsiooni andmeid kaitsta, kuidas tunda ennast turvaliselt internetis sh ka sotsiaalmeedias. <http://ecdle.ee/turvalisus.htm>

Koostöö internetis – teadmised ja oskused veebipõhistest koostöövahenditest näiteks info ja dokumentide talletus veebi, kalendrid, sotsiaalmeedia, õppekeskkonnad ja ka mobiilirakendused. <http://ecdle.ee/koostoointernetis.htm>

ECDL sertifikaadid

ECDL sertifikaadi omamine on kutse taotlejale soovituslik. ECDL sertifikaate väljastab ECDL Eesti. (www.ecdl.ee)

ECDL Base sertifikaadi omandamiseks peab kandidaat sooritama edukalt kõigi nelja baasmooduli testi.

ECDL Standard sertifikaadi omandamiseks peab kandidaat sooritama edukalt kõigi nelja baasmooduli testi ning lisaks ka kolme vabalt valitud standardmooduli testi. Antud sertifikaadi taotlemine tagab, et sertifitseeritud saaksid kõik IKT baasoskused ning lisaks saaks kandidaat demonstreerida oskusi just temale vajaminevates valdkondades.

Lisa 4

Kutse-eeetika noorsootöös

EETIKA PÕHITEESID NOORE SUHTES

1. Noorsootöötaja on aus ja avatud noorsootöö eesmärkide ja meetodite osas.

Oma töös noorsootöötaja seega:

- tagab noortele ligipääsu informatsioonile, mille alusel noor on võimeline tegema teadlikke valikuid noorsootöö tegevustes osalemise suhtes aga ka oma elu suhtes üldiselt;
- tegutseb avatult, selgitades ning põhjendades noorele tegevuste eesmäärke ning kasutatavate meetodite valikut ja ning võimaldab noorel anda tagasisidet;
- tegutseb läbipaistvalt ning põhjendatult mõistes vajadust ja kohustust anda aru oma tegevusest noorele, aga ka noore vanematele või hooldajatele, tööandjatele, rahastajatele ja laiemale avalikkusele;
- ei oma seadustest tulenevaid piiranguid laste või noortega töötamiseks.

2. Noorsootöötaja kohtleb noori võrdselt, suhtub noore arvamustesse ja maailmapilti lugupidamise ja sallivusega.

Oma töös noorsootöötaja seega:

- püüab mõista noore elu tegelikkust, selle kujunemist ja mõjutegureid; suhtub empaatiaga noore seisukohtadesse; on salliv erinevuste suhtes ning innustab noori sallivusele ja vastastikusele lugupidamisele;
- peab oluliseks iga noore arvamust ja ei alaväärista oma käitumisega ühegi noore arvamust sõltumata noore vanusest, soost, rahvusest, religioonist, võimetest, isikuomadustest ja muudest asjaoludest;
- toetab ja austab noorte õigust teha iseseisvaid otsuseid ja valikuid;
- ei tegutse keelatud ja äärmuslikes rühmitustes ning on noorega suheldes erapooletu;
- käsitleb noore arvamusi ja seisukohti lähtudes konfidentsiaalsuse põhimõttest, kasutades talle usaldatud informatsiooni vaid eesmärgil, milleks see talle usaldati. Konfidentsiaalsuse põhimõtte eiramine on vajalik juhul kui noorsootöötaja hinnangul on olemas selge oht noorele, teistele isikutele või ühiskonnale üldiselt.

3. Noorsootöötaja lähtub töös noorega võrdväärse partnerluse põhimõttest, noorsootöö ja selle korralduse põhimõtetest.

Oma töös noorsootöötaja seega:

- kaasab noori otsuste tegemisse ja soodustab noorte omavahelist koostööd;
- innustab noori omaalgatusele ning püüdleb kõigi noorte, eriti majanduslikel, geograafilistel, rahvuslikel, tervislikest iseärasustest või muudest asjaoludest tulenevatel põhjustel vähem võimalusi omavate noorte kaasamise poole;
- rakendab noorsootöö ja noorsootöö korralduse põhimõtteid ja järgib riiklikke prioriteete noorsootöös.

4. Noorsootöötaja lähtub oma töös noorest võttes arvesse tema arvamust, ideid, maailmavaadet.

Oma töös noorsootöötaja seega:

- lähtub oma töömeetodite, tegevuste ja eesmärkide valikul noorte olukorrast, nende huvidest ja vajadustest;

- pühendab aega ja tähelepanu noorte elu tegelikkuse tundmaõppimisele; on kursis noorte hoiakute ja probleemidega, ühiskonna tendentsidega noorte suhtes ning kohalike oludega;
- on informeeritud hoiakutest ja põhiprobleemidest Euroopa ja muu maailma noorte elus, noortepoliitikas ja noorsootöös.

EETIKA PÕHITEESID NOORSOOTÖÖ KESKKONNA SUHTES

1. Noorsootöö teostamise keskkond on noore poolt aktsepteeritav ning soodustab mitteformaalset õppimist.

Oma töös noorsootöötaja seega:

- teostab noorsootööd keskkonnas, mis on noorele vastuvõetav;
- loob noorsootöö teostamiseks sellise keskkonna, mis on ligipääsetav ja kättesaadav noorele, pidades eriti silmas majanduslikel, geograafilistel, rahvuslikel, tervislikest iseärasustest või muudest asjaoludest tulenevatel põhjustel vähem võimalusi omavate noorte vajadusi;
- pöörab tähelepanu sellele, et tegevused, sh ka noore poolt algatatud tegevused, võimaldaksid noorel omandada uusi teadmisi, oskusi, kogemusi ja nendest õppida ning tagab võimalused selle teadvustamiseks.

2. Noorsootöö teostus ja keskkond on turvaline, kvaliteetne, mitmekesine, uuenduslik, uute (lisa)väärtuste loomisele suunatud.

Oma töös noorsootöötaja seega:

- lähtub sotsiaalse võrdsuse, elukestva õppimise ning edasisidestusoskuse (perspektiivitunde) arendamise ja rakendamise põhimõtetest, arendades ka enda teadmisi ja oskusi;
- kujundab noorsootöö keskkonda tervikliku maailmavaate ja vastutustundliku rollitaju baasil;
- otsib tagasisidet ja hinnangut töö kvaliteedi osas tegevustes osalejatelt ja kolleegidelt ning uuendab pidevalt oma oskusi ja teadmisi;
- mõistab, millal on vajalikud täiendavad teadmised ja oskused ning otsib võimalusi koolituseks;
- võtab vastutuse või osaleb ainult sellistes tegevustes, milleks tal on vajalikud teadmised, oskused ja õigus;
- otsib aktiivselt võimalusi koostööks kolleegidega ja teiste valdkondade spetsialistidega.

3. Noorsootöö keskkonnas lähtutakse eetika põhiteesidest.

Oma töös noorsootöötaja seega:

- peab oluliseks, et kolleegid ja organisatsioon oleksid kursis ja juhitud oma tegevuses noorsootöö kutseala eetika põhiteesidest;
- pöörab tähelepanu ning teeb ettepanekuid muuta kas kolleegide või organisatsiooni tegutsemist ning poliitikat, kui see on vastuolus käesolevate teesidega.